

JOKAPÄIVÄINEN LEIPÄ ISOSSA KATEKISMUKSESSA

(Lähde: Luterilaiset tunnustuskirjat, Iso Katekismus. Kolmas osa: Isä Meidän rukous)

Neljäs pyyntö : Anna meille tänään jokapäiväinen leipämme.

”Tässä ajatuksemme kohdistuu leipäkoriin, oman ruumiimme ja ajallisen elämämme tarpeisiin. Lause on lyhyt ja yksinkertainen, mutta siihen sisältyy erittäin paljon. Sillä kun puhut jokapäiväisestä leivästä ja rukoilet sitä, pyydät kaikkea, mikä liittyy jokapäiväisen leivän hankintaan ja nautintaan. Toisaalta sinä rukouksillasi myös vastustat kaikkea, mikä on niitä estämässä. Siksi sinun on syytä suunnata ajatuksesi paljon avarammalle ja laajemmalle kuin leivinuuniin tai jauholaariin. Ajattele peltolakeuksia ja koko maata, joka luo ja suo meille jokapäiväisen leivän ja kaikenlaisen ravinnon. Sillä jos Jumala ei antaisi ravinnon kasvaa, jos hän ei siunaisi eikä varjelisi sitä maan päällä, meillä ei olisi milloinkaan leivän leipää uunista otettavaksi eikä pöytään pantavaksi.

Tämä pyyntö haluaa siis sulkea sisäänsä aivan kaiken, mikä koskee elämäämme tässä maailmassa. Elämähän on ainoa syy, minkä vuoksi meidän on saatava jokapäiväinen leipämme. Eläminen ei näet ole vain sitä, että ruumiimme saa ruuan, vaatteet ja muun välttämättömän. Siihen sisältyy myös rauhallinen ja sopuisa työ ja toiminta kaikissa oloissa niiden ihmisten kanssa, jotka kuuluvat jokapäiväiseen elämänpiiriimme, eli lyhyesti sanoen kaikki se, mikä koskee yhtäältä perhe- ja naapurisuhteita ja toisaalta yhteiskunnallista elämää ja hallintoa. Mikäli näitä kahta häiritään, niin että ne eivät toimi niin kuin pitäisi, silloin myös perustarpeiden tyydyttäminen häiriintyy eikä elämää voida ajan mittaan pitää yllä. Tärkeintä onkin rukoilla maallisen esivallan ja hallinnon puolesta, sillä pääasiassa juuri sitä Jumala käyttää jokapäiväisen leipämme ja koko tämän ajallisen elämämme turvaamiseen ja ylläpitämiseen. Vaikka me olemmekin saaneet vastaanottaa Jumalalta runsain määrin kaikenlaista hyvää, mitään siitä me emme voisi pitää hallussamme emmekä käyttää turvallisesti ja iloisesti, ellei hän antaisi meille vakaata ja rauhallista hallitusta. Rauhattomilla, riitaisilla ja sotaisilla alueilla on näet jokapäiväinen leipä jo riistetty tai ainakin kavennettu.

Siksi olisi oikein sijoittaa jokaisen kunnan ruhtinaan vaakunaan leijonan tai ruususeppeleen kuvan asemesta leivän kuva sekä lyödä se leimaksi rahaan.²¹ Se muistuttaisi ruhtinaita ja heidän alamaisiaan siitä, että meillä on heidän virkansa ansiosta turva ja rauha, ilman heitä emme voisi syödä emmekä säilyttää jokapäiväistä leipäämme. Tämän vuoksi he myös ansaitsevat kaiken kunnian, niin että annamme heille tuohon tarkoitukseen sen, mikä meidän tulee ja minkä voimme antaa. Heidän ansiostaan me saamme rauhassa ja levollisesti nauttia kaikesta siitä, minkä omistamme, muutoinhan emme pystyisi pitämään käsissämme pennin pyörylää. Lisäksi meidän on myös rukoiltava heidän puolestaan, että Jumala antaisi meille yhä enemmän siunausta ja hyvää heidän välityksellään. Tämä riittäköön lyhyeksi, luonnostelevalaksi viittaukseksi siihen, miten laajalle tämän rukouksen vaikutuspiiri ulottuu kaikkeen, mitä maan päällä on. Joku voisi laatia pitkän, monisanaisen rukouksen ja luetella kaikki tähän kuuluvat asiat esimerkiksi näin: Pyydämme, että Jumala antaisi

meille syötävää ja juotavaa, vaatteita, kodin ja konnun sekä terveen ruumiin, edelleen että hän antaisi maan hyvin kasvaa viljaa ja hedelmiä, että hän myös kotona auttaisi hyvään taloudenpitoon, antaisi kunnan vaimon, lapset ja talonväen, varjelisi heidät, sallisi työmme, ammattimme ja muun, mitä teemme, menestyä ja onnistua sekä soisi meille luotettavat naapurit ja hyvät ystävät. Samoin pyydämme, että Jumala antaisi keisarille, kuninkaalle ja kaikille säädyille - erityisesti omille ruhtinaillemme sekä kaikille heidän neuvoksilleen, ylemmille ja alemmille virkamiehilleen - viisautta, voimaa ja menestystä, jotta he hallitsisivat hyvin ja voittaisivat turkkilaiset ja muut viholliset. Alamaisten ja kansan yhteiseen elämään pyydämme kuuliaisuutta, rauhaa ja yksimielisyyttä. Edelleen pyydämme, että Jumala varjelisi meitä kaikilta ruumistamme ja elantoamme koskevilta vahingoilta: rajuilmoilta, rakeilta, tulipaloilta, tulvilta, myrkyiltä, rutolta, karjataudeilta, sodalta ja verenvuodatukselta, pula-ajalta, vahingollisilta eläimiltä ja pahoilta ihmisiltä. Tätä kaikkea on hyvä teroittaa oppimattomille, niin että he tietävät varjeluksen ja kaiken muunkin hyvän tulevan Jumalalta ja oppivat pyytämään sitä häneltä.

Ennen kaikkea tämä rukous suuntautuu kuitenkin pahinta vihollistamme Perkelettä vastaan. Mitään hän ei näet halua kiihkeämmin kuin saada riistetyksi meiltä kaiken, minkä olemme Jumalalta saaneet, tai estää meitä sitä käyttämästä. Hän ei tyydy estämään ja häiritsemään vain hengellistä hallintoa johtamalla sieluja valheillaan harhaan ja oman valtansa alaisiksi, vaan hän pyrkii myös estämään ja torjumaan kaiken maallisen hallinnon sekä kunniallisten ja rauhallisten olojen säilymisen. Hän saa aikaan paljon riitoja, murhia, kapinoita ja sotia, samoin rajuilmoja ja rakeita viljan ja karjan turmaksi, hän saa ilman myrkyttymään, ja kaikkea muuta sen kaltaista. Sanalla sanoen hän kärsii, jos yksikin ihminen saa Jumalalta murusen leipää ja syö sen rauhassa. Jos olisin hänen vallassaan eivätkä Jumala ja meidän rukouksemme olisi sitä estämässä, meillä ei varmasti olisi ainuttakaan oljenkortta pellolla eikä yhtään kolikkoa kotona, hetkeäkään emme pysyisi elossa, eivät varsinkaan ne, joilla on Jumalan sana ja jotka haluavat olla kristittyjä.

Jumala tahtoo tällä tavoin osoittaa meille, että hän ottaa huolekseen kaiken hätämme ja pitää uskollisesti huolta myös ajallisesta toimeentulostamme. Mutta vaikka hän avokätisesti tätä kaikkea antaa ja sitä ylläpitää, myös jumalattomien ja lurjuksien hyväksi, hän kuitenkin tahtoo, että me sitä pyydämme. Näin sen vuoksi, että tietäisimme saavamme tuon kaiken hänen kädestään ja tuntisimme siinä hänen isällisen hyvytensä meitä kohtaan. Sillä jos Jumala vetää kätensä pois, eivät ajalliset toimmemme voi kauankaan menestyä eivätkä sen tulokset säilyä, senhän voimme joka päivä nähdä ja kokea. Aiheuttaahan jo pelkkä väärä rahakin nykyisin melkoisen maanvaivan. On ihmisiä, jotka joka päivä mielivaltaisesti rasittavat, kiskovat ja sortavat liiketoimissaan, kaupoissaan ja töissään köyhää kansaa ja riistävät siltä jokapäiväisen leivän. Meidän on tosin pakko sitä kärsiä, mutta heidän on syytä katsoa eteensä, etteivät menetä kirkon rukousten suojaa. Varokoot vain, etteivät saa tätä pientä Isä meidän -rukouksen kohtaa vastaansa! ”